

Vådán og Kystad- viktige vegknutepunkter i middelalderen

KARTET nedenfor er tatt fra boka "Vandring langs gamle veifar" ved Arnulf Selnes.

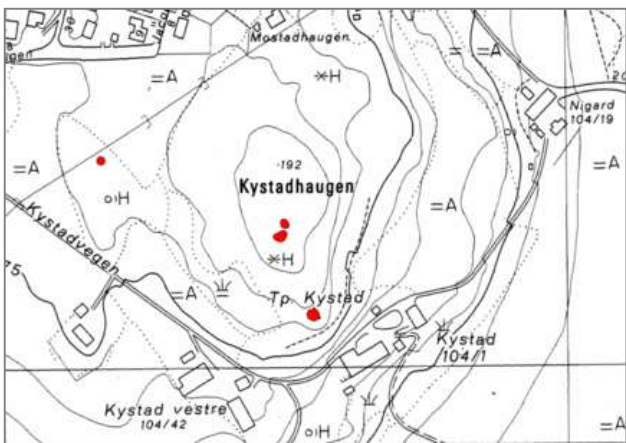

TIDLIGERE NAVN PÅ KYSTAD:

Thjodzadhóm (Aslak Bolts jordebok),
Tiøstad, Kyostadh, Tyostad, Kiøpstadt 1559,
Kiøstadt 1590, Kiøstadd 1624, Kiøennsta
1626, Kiøstad 1667, og 1723.

Den gamle ferdselsvegen fra Gulosen om Smistad og Frøset og vegen fra Byneset over Bergskaret møttes på Vådán. Den fortsatte videre over Solem til Kaupangen ved utløpet av Nidelva. Fra Vådán gikk det forbindelse til gårdene KYSTAD, Uгла, Ferstad, Havtein og Stavne.

GRAVHAUGER- Langs de gamle ferdselsvegene ved Vådán ligger det flere gravhauger fra yngre jernalder; merovingertid og vikingetid dvs. ca 200-1000 e. Kr. i Kystadparken er det også registrert 4 gravhauger, antagelig fra samme periode, men de er ikke arkeologisk undersøkt. KYSTAD GÅRD er sannsynligvis ryddet i denne tidsperioden. Under krigen, 1940-45, ble noen gravhauger skadet på grunn av anleggsarbeid..

KYSTAD OG KYSTADPARKEN

Utgitt av Byåsen Historielag
til historisk vandring 25.05.2011

INFOARK nr 1

Kart utarbeidet av Ziegler 1863. I 1770-årene ble Gamle Osloveg/ Odd Husbys veg utbygd under ledelse av generalveimester Krohg på Munkvold.

KART OVER KYSTAD - I 1818 ble det utarbeidet et eget kart over eiendommen Kystad ved T. Giervan, og den omfattet da 3772 dekar. Eiendommen strakte seg helt opp til Lianvatnet, Vådangårdene i vest og Brandhaugen/ Stavset i sør. I nord grenset den til Munkvoll og i øst mot Selsbakkgårdene .

Den store almen ved trappa utenfor hovedbygningen, plantet 1810, var en gave fra generalveimester Peder Anker (1749-1824) på Bogstad gård; en venn av familien Krohg

EIERE PÅ KYSTAD

OPPTEGNELSER IHT SKRIFTLIGE KILDER:

1590: to gårder på Kystad, betaler skatt til kronen

1661: Kystad Vestre (Øvre); Bakke Kloster. Kystad Østre (Nedre); eier bakke Kloster og Domkirkens Kappelani.

PRIVATE EIERE

1706: CHRISTIAN SCHØLLER utsteder skjøte til Jacob With. Torsten With eier av begge gårdene i 1746

1759: MARCUS HØYER tar odelsrett på Kystad etter sin far canselliråd Petter Høyer, som hadde solgt eiendommen til Tosten With.

1770: POSTMESTER ALSTRUP

KROHG-PERIODEN

1778: NICOLAI FREDRIK KROHG (1732-1801), generalveimester for det Nordenfjeldske Norge bosatt på Munkvoll fra 1777, kjøpte Kystad som tilleggsjord. Gift med Anna Meincke (1743-1823), de fikk 12 barn, hvorav 8 vokste opp.

1801: ANNA MEINCKE KROHG- (1743-1843)

1805: HILMAR M, KROHG – sønn av N. og Anna M. Krogh. stiftsamtmann i Finnmark og Romsdalen.

Overtok Kystad etter sin mor Anna Meincke Krohg i 1805, og startet bygging av hovedbygningen i 1806. Han ble amtmann i Finnmark 1806 og senere Romsdal. Solgte Kystad til sin bror, skjøte fra 1808.

1808: BRODER LYSHOLM KROHG (1777-1861); Fullførte bygging av hovedbygningen i 1817. Bodde på gården til 1851 da han med kone flyttet til byen.

1854: Harald, Wilhelm og Thorvald Krohg

1861: Wilhelm og Thorvald Krohg

1875: *Folketall 10 personer*

1886-1895: Wilhelm Krohg

EIERE ETTER KROHG

1895: I. KRISTIAN STRØM

1899: Arkitektbrødre HANS OG JOHAN KUNIG og A. LANGENG

1902: ENDRE A. BRÆCH. I hans tid ble eiendommen kraftig redusert, store deler ble fradelt og solgt. Bræch bygde ny hovedbygning på nedre platå i 1912, og eget lysverk i Kystadbekken; kfr. Lysverksveien.

1913: Gården ble delt mellom Kystad Vestre (øvre), gnr 104/42, og Kystad Østre (nedre), gnr 104/01.

KYSTAD NEDRE – 104/1 (østre)

1902 – Endre og Ann Bræch

1916 – John og Ane Dahl

1928 – Birger og Selma Dahl

1929 – Jon og Laura Hangerås, (*Laura Hangerås veg*)

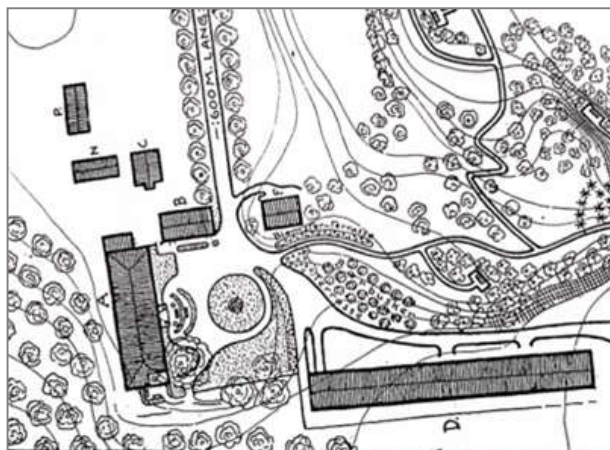
1946 – Olav og Ruth Schei

1992 – Gunnar Schei

KYSTADPARKEN inngikk i Kystad Nedre og ble solgt til kommunen i 1992, regulert til friområde

KYSTAD – bygningene på gården

Kart fra boka Norske Haver 1917

KYSTAD ØVRE (vestre), 104/42

1913: Bræch solgte den gamle hovedbygningen til Ole Almås.

1917: MIKAL LIAN (1869-1953) kom fra Lian gård, kjøpte Kystad for kr 38.000. Han restaurerte hovedbygningen som da var forfalt

1948: ARNE LIAN (1921-1999) drev som gårdbruker med kyr fram til 1972 og med korn fram til 1980-tallet da jorda etter hvert ble utbygd med boliger. ARNE kjøpte også egen løypemaskin, og kjørte skiløyper for kommunen.

1982- 2009: ODD FELLOW-perioden

2009: Privat eier, planlagt barnehage

BRODER LYSHOLM KROHG (1777-1861)

Rittmester, utdannet offiser, Han ble også kalt

➤ **Gårdbruker** og *Trærenes far i Trøndelag*. Var en av stifterne av *Søndre Trondhjems Amts Landhusholdningsselskap* i 1830.

➤ **Industrigrunder;** *Selsbak krumtmølle* 1819. Han anla *brenneri, garveri, kornmølle, papp og papirfabrikk i Forsøket, han eide Mosviken Gods og Mostadmark Jernverk*

➤ **Vegbygger;** *veimester for det Nordenfjeldske Norge. Han fullførte bygging av riksveien gjennom Verdal til Sverige i 1835*

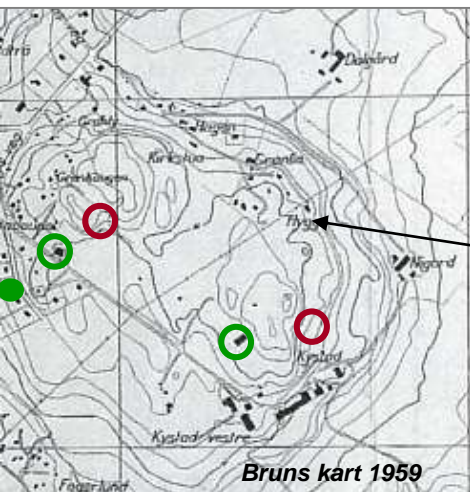
➤ Gift i 1810 med Magdalene Wentsel Schnitler fra Trondheim, datter av Peder Schnitler som i unge år var prest på Hitra.

➤ Broder bodde i Rødstua da han bygde på en 2. etasje på hovedbygningen, sto ferdig i 1817, og bygde opp Kystadparken. Ble holdt i hevd til 1890-årene

➤ Han bodde på Kystad til 1851 da han og Magdalene flyttet ned til byen.

KRIGSÅRENE 1940-45 på Kystad

- Tyskerbrakke,**
Bilverksted i
perioden
1947-55
- Nonnehuset i
Granlia**
- Fjellanlegg**
- Russerbrakke;**
R. Nilsens veg

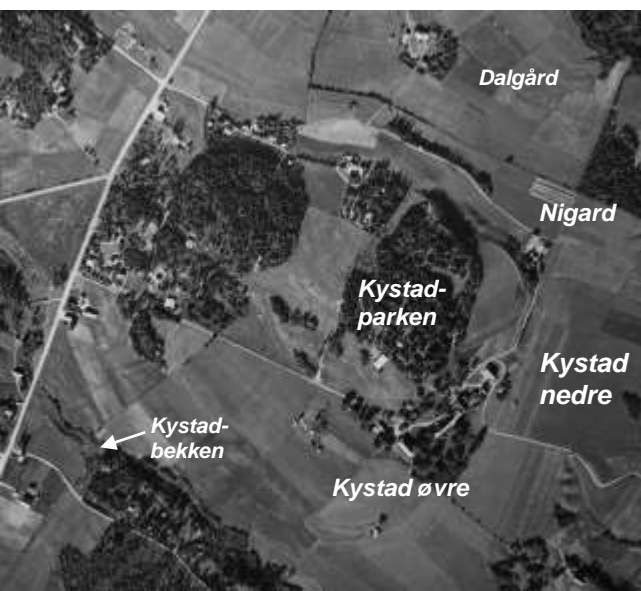
- KYSTAD var et militært støttepunkt med 13 tunge maskingeværstillinger i 1945
- Sambandssentral med brakker, garasjer og verksted
- To fjellanlegg; østre og vestre (telefonsentral)
- Fra 1943 til 1945 ble flere hus ved krysset Kystadvegen/ Odd Husbys veg og i Granlivegen rekvirert for tysk bruk, bla. for sentralborddamer.

Russerbrakka i Rudolf Nilsens veg

FLYFOTO OVER KYSTAD 1947

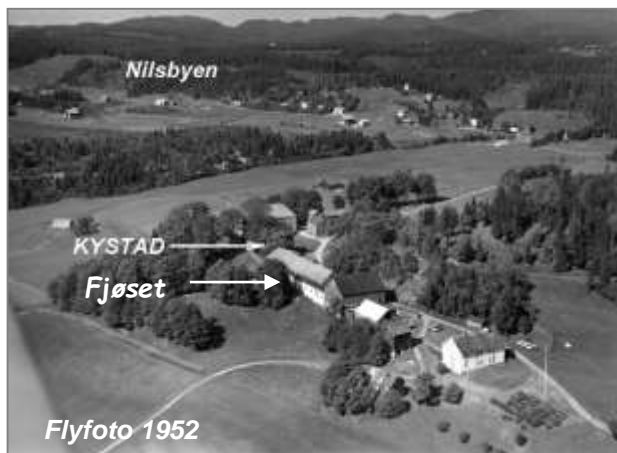
Her er det fortsatt gårdsdrift på begge Kystadgårdene, og Dalgård.

KYSTAD OG KYSTADPARKEN

Byåsen Historielag 25.05.2011

INFOARK nr 2

Det gamle fjøset bygd 1806 brant i 1957. Nytt fjøs ble bygd på begge gårdene. Det ble drevet med kyr på Kystad øvre fram til 1973.

HYTTA AFTENHVILE i Kystadparken →

Under Kystad Alle ca 1935

Odin Mihle

Bilverksted Nils Solem i Hesttrøa

HUSET HOPP - baarstuebygning

KYSTAD ALLE. Smie i 1. etasje. I 2. etasje: bolig; her bodde det mange familier i perioden 1935-1950-tallet. Revet ca 1965.

Kystadparken

← KYSTAD Øvre

INFOARK nr 2 – kia 25.05.2011

KYSTAD GÅRD HOVEDBYGNINGEN

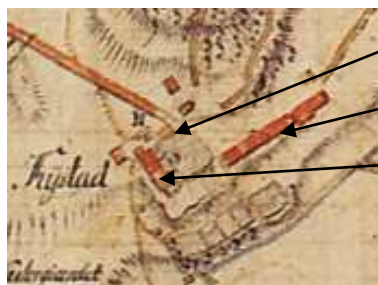

Foto 1930

RØDSTUA - gml hovedbygning fra før 1800

Foto 2009

RØDSTUA;
revet 1980
FJØS fra 1806;
brant i 1957
HOVEDBYGNING
fra 1817

← Kart 1818

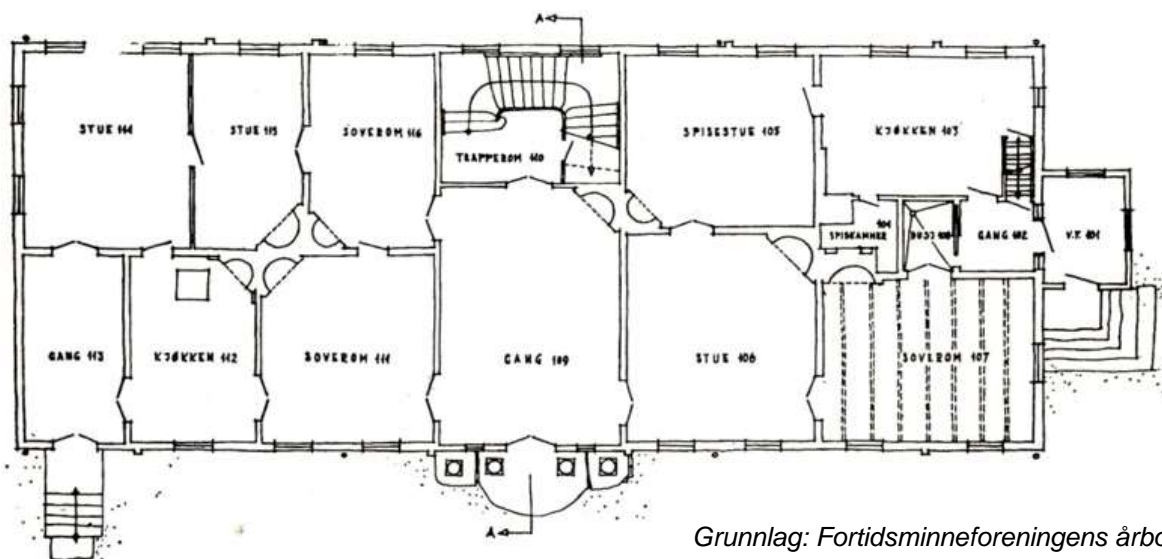
BYGGEPERIODEN

1805: Hovedbygningen påbegynt av Hilmar M. Krohg; bygning i en etasje

1808-1817: Broder L.K. bygde på en ny etasje og moderniserte fullstendig 1. etasje etter motene fra den tid.

Hovedbygningens størrelse

- Grunnflate på 333 m²
- 19 rom og 13 brannmurer
- Rekken av rom mot hovedfasaden hadde 5 stk to-fløyede dører som i franske planer fra tidlig 1700-tall

Grunnlag: Fortidsminneforeningens årbok 1963